

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetés: ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RUDAPEST,

Szentkirályi uteza 28. szám
(Szent-István-Társulat)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szövege, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulatnak.

Katholikus népoktatási intézeteink tankönyvei.*)

Folyton hangoztatják, hogy csak igaz szellemű, pozitív keresztény hit alapján álló könyveket adjunk a nép kezébe. Hogy miért térünk e figyelmeztetés-szerű kijelentésre gyakran vissza, azt bővebben indokolni fölöslegesnek tartjuk. Fölöslegesnek tartjuk, mert ki ne tudná azt, hogy a rossz társak megrontják a romlatlan sziveket, már pedig a könyv oly közeli barátja az olvasónak, hogy minden szava, minden sora az arany igazság erejével és tekintélyével hat az igazságot szomjuhozó olvasó lelkére. Innen van, hogy a könyv nevelhet jó irányban, de megbízhatatlan szellemével ronthat, igen sokat ronthat a legjobb nevelésű lelkületen is.

Ezen rövidke elmefuttatás után teljesen indokoltnak tartom, hogy most, midőn a katolikus népoktatási intézetek, a zárdai iskolák afölött gondolkoznak és döntenek, hogy a közelgő tanévben mily tankönyveket adjanak növendékeik kezébe, hivatásomhoz méltó tájékoztatást adjak a tankönyv-megállapításra vonatkozó teendőkre nézve.

Katholikus népoktatási intézeteinkben csakis a Szent-István-Társulat kebeleiben a nagyméltóságú püspöki kar megbízásából működő tankönyvvizsgáló-bizottság által engedélyezett tankönyvek használhatók. E tankönyvek sorozatát a Társulat hivatalos könyvjegyzéke tünteti fel s minden katolikus tanintézet megkapja azt a »Nepnevelő« hivatalos kath. tanügyi szakközlöny mellékletéül.

E tankönyv-jegyzéket a tankönyvvizsgáló-bizottság revízió alá vette, mert a régebben engedélyezett könyvek részint elavultak s így iskoláink nivóját alá szállítják, részint újabb kiadásokat értek s az időközi átdolgozások

* Az »Allotmány« igaz keresztény irányú politikai napilapból adjuk e közleményt, a melyre különösen felhívjuk olvasóink becses figyelmét. Szerk.

approbációt nem nyertek, mert a kiadók elmulasztottak a bírálati szabályzat 3. §-ban megkívánt újabb bírálatot és engedélyezést kérelmezni.

Igy ezek a könyvek a szabályzat hivatott pontja értelmében katolikus iskolákra nézve csak feltételelesen tekinthetők engedélyezett tankönyvekkül. A tankönyvvizsgáló-bizottság újabb szigorúan szem előtt tartja, hogy a katolikus iskolák tankönyvei:

a) katolikus vallás és erkölcs,

b) megfelelő irodalmi, tudományos és módszertani,

c) a törvényes követelményekre vonatkozó szempontokból a legmagasabb igényeket is kielégítsék.

De, mert azt tapasztalta a Szent-István-Társulat, hogy a különböző kiadók egyenesen katolikus iskolák részére iratnak és adnak ki tankönyveket s kiadványaikat még engedélyezés nélkül is árusítják, hogy tehát a nagyméltóságú püspöki kartól nyert megbízásnak a Társulat hivatásához méltóan megfelelhessen, nagy aldozatokkal mindennemű tankönyvvel ellátni óhajtja a katolikus iskolákat.

A Társulatot ebben nem üzleti érdek vezérli, hanem kizárólag azon kötelességérzet, melyvel a püspöki kartól nyert megbízásból kifolyólag a katolikus keresztény nevelés érdekei iránt viseltetni tartozik.

Czikkiró, ki személyes tapasztalatok nyomán írja e tájékoztatást, minden mellétekintet nélkül ki meri mondani, hogy a Szent-István-Társulat tankönyv-kiadványai oly szigorú és tartalmas megbíralás után jutnak a nyomdába és onnan a közhasználatba, hogy ezt az idegen kiadóknak nyomtatott, kész könyvei fölött beadott bírálatok alapján kimondott engedélyezések, meg sem közelíthetik. Tehát a fent említett hármasszempontnak a Szent-István-Társulat kiadványai minden kétséget kizárólag megfelelnek. S így oda jutottam, hogy kimond-

hatom, hogy a kath. tanintézetek minden aggodalom nélkül, és nyugodt lelkiismerettel csak a Szent-István-Társulat közvetlen kiadásában megjelent tankönyveket vehetik fel tankönyvjegyzékükbe. Ha majd az idegen kiadók elavult kiadványaikat át dolgoztatják, avagy a közhasználatba adot' újabb, de engedélyezést nem nyert kiadásokat a szabályzat követelményeinek megfelelően újabb engedélyezés végett bemutatják s a módosítások, át dolgozások kielégítik és nem sérül azon igényeket, melyeket a kath. nevelés a kath. iskolák tankönyveivel szemben támaszt és ezek alapján az újabb engedélyezést megnyerték. *akkor, de csakis akkor jöhetnek tankönyveik a Társulat hasonló kiadványaival szemben egyforma elbírálás alá.*

Olvassuk el fontolják meg ezen elmondottakat a melyen tisztelt iskolagazgatók, tanítók és tanítónők, kiknél kiadók ügynökei és tankönyvek iról a nagy szünidő alatt tankönyvajánlás czéjjából megjelennek. Mindezt elmondani azért tartottam szükségesnek, mert a Társulat nem üzérkedő könyvkiadó s így nem tehetve meg sok oly dolgot, a miket a többi kiadók megtehetnek, tehát kiadványainak ajánlását az a megbízhatóság kell hogy teljesítse, melyet az előzetes és szigorú megbírálás kölcsönöz a Társulati tankönyv-kiadványainak.

Egy kath. világi tanférjü.

A real-olvasmányok kezelésének tanmenete.

(Folytatás)

A realolvasmányok kezelésénél követendő tanmenetet megállapítván, vizsgáljuk már most azt részletesen, vagyis fejtsük ki: -miben áll annak minden egyes pontja és hogyan történjek annak, illetve ezen pontoknak gyakorlati alkalmazása az olvasmányok kezelésénél?

I. A bevezetés, igaz, hogy nem kezezi a tanmenetnek legfontosabb részét, mindazáltal ezt is felvettem, hogy a tanmenet teljességéből mi sem hiányozzék.

A régi olvasókönyvek olvasmányainak tárgyalásakor, ugyanis az olvasmány tárgyanak kifejtése előtt, bizonyos tárgyi ismereteket kellett előbb közölni, melyek nélkül az olvasmány tartalmát nem lehetett volna a gyermekekkel megérteni; azért szükséges volt őket az olvasmány tartalmának helyes felfogására vagyis megértésére, alkalmas kérdések által előkészíteni, mintegy bevezetni; miért is ezen eljárást előkészítésnek vagy bevezetésnek nevezték el.

Ezt azonban a mi tervszerűen és módszer-tanilag szerkesztett új realolvasókönyveink mellett könnyen nélkülözhetjük, miután már a tárgyi megértés minden magában foglal, ami az olvasmány megértéséhez szükséges. Azért itt nem is látom szükségét annak, hogy ezen pontnál tovább időzzem, miután annak mibenlétére és módjára való alkalmazása, már az eddigiekből is elegendő kitűnik.

II. A tárgyalás vagy tárgyi megértetés, a közlendő realismereteknek előszóval való megértetéséből vagyis az olvasmány tárgyanak kifejtéséből áll. Pi. midőn a gyermekekkel valamely realolvasmányt olvastunk, azoknak már előre kell tudniok, hogy miről fognak ők most olvasni, vagyis minden realolvasmányt magyarázatnak kell megelőznie.

Ennek gyakorlati alkalmazása pedig a következőleg történhet: ha oly rövidebb realolvasmány kerül tárgyalás alá, melyet egy felőrában el lehet tárgyalni, úgy annak tartalmát a tanító a közlő, vagy pedig a kérdező (önkifejtő) tanalok segítségével vagy maga, vagy pedig a gyermekek által mondhatja el, ha pedig hosszabb az olvasmány, akkor ezt több részre kell felosztani és úgy venni tárgyalás alá. Ha közlő tanalokot használunk, igyekezzünk közbeszótt kérdések által a gyermekek figyelmét ébren tartani, őket lelkiileg foglalkoztatni. Ezáltal mintegy kedvet ébresztünk bennök és életet öntünk a tanításba.

Továbbá a reallantárgyak, különösen pedig a történeti események elmondásánál igyekezzünk mindig melegebb, lelkesebb hangon beszélni, úgy t. i. hogy előadásunk gerjeszzen vonzalmat minden nemes és keltsen utalatot minden gonosz iránt. Fessük a körülményeket oly élesen és meleg érdeklődéssel, hogy a történet alakjai úgy szólván életet nyerjenek s a gyermekek az eseményt ne csak értsek, hanem egyszersmind at is érezzék.

Amennyiben pedig a realolvasmányok a vallaserkölcsei erzelmeik apolására és fejlesztésére vagy pedig azok ellentéteinek megutaltatására is alkalmasak, ragadjuk meg és használjuk fel az alkalmat erre nézve is.

Hogy pedig tanításunkat ekként vezethessük, első és legfőbb kívánalom az, hogy az általunk tárgyalandó olvasmányt minden oldalról jól ismerjük, annak anyagát vagy tartalmát jól elsajátítsuk, hogy azt összefüggőleg elő tudjuk adni; továbbá elengedhetlen kellék, hogy az olvasmány tervét vagyis gondolatmenetét világosan ismerjük; nemkülönbén, hogy az olvasmány egyes kifejezéseit tanulmányozzuk, valamint a hasznalandó tanalokról — szemléltető eszközökről — és a tanítás folyamán előfordulható átmenetek, vagy a felteendő kérdések és a közlendő ismereteknek a gyakorlati életre való mikénti alkalmazásáról is eleve elmélkedjünk. Ezáltal megfelelünk egyuttal azon módszertani elvnek: »Legyen tanításunk az életre kiható vagyis gyakorlati irányu«. Ami pedig a kérdéseket illeti, sietek megjegyezni, hogy legjobb, ha azokat magunk részére feljegyezzük, előre megállapítjuk.

Évegből pedig nemcsak kívánatos, hanem szükséges az is, hogy a tanító a közlendő földrajzi, történelmi stb. tárgyak közlésére megkivántató realismereteit felújítani, kiegészíteni és bővíteni s e végből az annyira nélkülöz-

hellen segedkönyveket maga részére megszerzeni iparkodjék.

Ha a realolvasmányoknak ily módon való tárgyi kezelésénél még arra is figyelemmel vagyunk, hogy ne csak néhány jobbeszü tanuló fogja föl és értsé meg tanításunkat, hanem a gyengébb fellogásuak is, akkor a tárgyi megertesnek lesz annyi eredménye, hogy a gyermekek az előadottakat némi segítség, t. i. az iskolatablara irt egyes vezérszavak mellett képesek lesznek elmondani.

Fegyvernek. *Petrasovits Imre.*

(Folytatása következik.)

Hivatalos közlések.

1) A magyarországi lat. és gör. szert. róm. kath. tanítók segélyalapja vagyónaról a kezelő egri főkapitán által benyújtott, felsőbb helyen pedig felülvizsgált és helyesnek talált 1898. évi számadás kivonata. Vagyonállás 1897. év végén. 1. 4° -kal kam. magyar járadékkötvényekben (névérték szerint) 118.000 korona, vagyis 59.000 frt; 2. 4° -os egys. osztr. állankölcsönkötvényekben (névérték szerint) 1100.—. 3. 6 drb Bazilika-sorsjegy á 8,50 = 51.—. 4. Magán kötelezvényen 50.—. 5. Takarékpénztáraknál 4° -os kamatra tőkésítve 14000.—. 6. Kézpénzmaradvány 3640,64. Összesen 77841,61. — *I. Fejezet. 1898. évi bevétel.* 1. §. A múlt évi kézpénzmaradvány 3640,64. 2. §. Az egyházmegyék gyűjtéseiből befolyt: a) Az esztergomi érseki megyéből 284,50, b) A kalocsai érseki megyéből 194,50, c) Az egri érseki megyéből 412,66, d) A besztercebányai püspöki megyéből 40,50, e) Az eperjesi gör. szert. püspöki megyéből 76.—, f) Az erdélyi püspöki megyéből 78,50, g) A győri püspöki megyéből 141.—, h) A kassai püspöki megyéből 47,50, i) A nagyváradai lat. szert. püspöki megyéből 245,57, k) A nyitrai püspöki megyéből 100.—, l) A pécsi püspöki megyéből 172.—, m) A roznányi püspöki megyéből 60,53, n) A szatmári püspöki megyéből 49,50, o) A székesfehérvári püspöki megyéből 13,50, p) A szepesi püspöki megyéből 64,63, q) A szombathelyi püspöki megyéből 179.—, r) A váci püspöki megyéből 20,50, s) A veszprémi püspöki megyéből 44,50, t) A pannonhalmi főapátság egyházi területe részéről 12.—. 2. §. Összege 2237,39. 3. §. Tökek (értékpapírok és takarékpénztári betétek) kamataiból 3041,76. A bevételek összesítése: 1. §. Összege 3640,64. 2. §. Összege 2237,39. 3. §. Összege 3041,76. Összes bevétel 8919,79. — *II. Fejezet. 1898. évi kiadás.* 1. §. Az 1898. évben felosztás alá eső talpsz. 6. és 7. §§. összeg számlájára: a) A közp. bizottság által megszavazott ösztöndíjak címén kiadott 1745,98. b) Segély- és gyámpenzekre valamint a szegénysorsu tagok gyámolítására 2208,81. c) Az orsz. kath. tanítói árvaházat illető hányval címén az árvaház külön kezelt alapjába áttételt 441,76. 1. §. Összege 4396,55. 2. §. Tőkésítésre: 2000 korona névértékű, 4° -os járadékkölcsönkötvényekért 98,72. 3. §. Különfélékre (nyomdai, postai stb. költségek) 11,08. A kiadások összesítése: 1. §. Összege 4396,55. 2. §. Összege 982,72. 3. §. Összege 11,08. Összes kiadás 5390,35. Mérleg: Összes bevétel 8919,79. Összes kiadás 5390,35. 1899. évre átvendő kézpénzmaradvány 3529,44. — *A segélyalap vagyónállása 1898. év végén:* 1. 4° -kal kam. magyar járadékkölcsönkötvényekben (névérték szerint) 120.000 korona, vagyis 60.000 frt. 2. 4° -os egys. osztr. állankölcsönkötvényekben (névérték szerint) 1100.—. 3. Hat drb bazilika sorsjegy á 8,50 = 51.—. 4. Magán kötelezvényen 50.—. 5. Takarékpénztárakban 4° -os kamatra tőkésítve 14.000.—. 6. Kézpénzmaradvány 3529,44. Összesen 78730 frt 44 kr.

B) A létesítendő országos kath. tanítói árvaház alapjáról a kezelő egri főkapitán által benyújtott, felsőbb helyen pedig felülvizsgált és helyesnek

talált 1898. évi számadás kivonata. *Vagyonállás 1897. év végén.* 1. Egy drb 1870-i magyar kir. nyereménykölcsön-jegy (névérték szerint) 100.—. 2. 4° -kal kamatozó magyar járadékkötvényekben (névérték szerint) 19000 korona, vagyis 9500 frt. 3. Takarékpénztárban 4° -os kamatra tőkésítve 5200.—. 4. Kézpénzmaradvány 532,33. Összesen 15332,33. — *I. Fejezet. 1898. évi bevétel.* 1. §. A múlt évi kézpénzmaradvány 532,33. 2. §. Az egyházmegyék gyűjtéseiből: a) Az egri érseki megyéből 266,33, b) A kassai püspöki megyéből 56.—. 2. §. Összege 322,33. 3. §. A segélyalap 1898. évben felosztás alá eső jövedelmeiből az árvaház pénztárába áttételt: A szabályszerű 1/10 rész címén 441,76. 4. §. Tökek kamataiból 636,62. A bevételek összesítése: 1. §. Összege 532,33. 2. §. Összege 322,33. 3. §. Összege 441,76. 4. §. Összege 636,62. Összes bevétel 1933,04. — *II. Fejezet. 1898. évi kiadás.* 1. §. Tőkésítésre: a) 1000 korona névértékű, 4° -os járadékkölcsönkötvényért 500,19, b) Takarékpénztárnál 5° -os kamatra tőkésítetett 1350.—. Összesen 1850,19. 2. §. Különfélékre ez évben semmi sem adatott ki. Mérleg: Összes bevétel 1933 frt 04 kr. Összes kiadás 1850 frt 19 kr. tehát 1899. évre átvendő kézpénzmaradvány 82 forint 85 kr. — *Az árvaház alapjának állása 1898. év végén.* 1. Egy db. 1870-iki magy. kir. nyereménykölcsön-jegy (névérték szerint) 100.—. 2. 4° -kal kam. magyar járadékkölcsönkötvényekben (névérték szerint) 20.000 korona, vagyis 10.000 frt. 3. Takarékpénztárban 4° és részben 5° -os kamatra tőkésítve 6550.—. 4. Kézpénzmaradvány 82 frt. Összesen 16732 frt 85 kr.

Kivonat a székesfehérvári egyházmegye f. évi X. körövényéből.

1442. sz. Gyűlésre menő tanítók napi- és fuvardíja. Az egyházmegyei tanítói-egyesületnek ft. Elnöke által f. év június 26-án hoztam intézett kérelme alapján megengedem s elrendelem, hogy a székesfehérvári egyházmegyei tanítói-egyesület központi bizottságának tagjai utiköltség címén két frtyi díjban részesíttessenek s az illető t. plebános és lelkesz urakat atyailag felhívom, hogy ezen díjakat szabályszerű nyugta ellenében az illető templompénztárakból az arra igényt tartó központi bizottsági tagoknak annak idején fizessék ki. Teés, 1899. július 11-én.

IRODALOM.

Katholikus falusi iskolások Olvasó- és Tankönyve. A Szent-István-Társulat, miután meggyőződött arról, hogy a realolvaskönyvek az ugynevezett osztatlan iskolákban általánosan használatba vétettek, ez irányban is kielégíteni óhajtván a kath. fiú- és leányiskolák igényeit, megbízta *Ember Károlyt*, a budapesti kath. elemi- és polgári iskolai tanítónőképző intézet tanárát, e lap szerkesztőjét, hogy a kath. falusi iskolák követelményeinek megfelelő *Olvasó- és Tankönyvet* írjon a kath. falusi iskolások használatára. A kellő gyakorlati és elméleti alapokon készült s a hivatalos birálat által elismeréssel approbált *Olvasó- és Tankönyv* a közel napokban elhagyja a sajtót s e körülményre azért hívjuk fel a mélyen tisztelt igazgató és tanító urak figyelmét, hogy iskoláikban e minden tekintetben katolikus szellemű és a mai pedagogia színvonalán álló tankönyvet már az 1899-90. tanévben használatba venni sziveskedjenek. Megjegyezzük, hogy a könyv nyelvtan, történelem és alkotmánytan, földrajz, természetrajz és gazdaságtan, természettan, egészségtan és nemzeti játékok részeit külön könyvecskében is megjeleníti a Társulat. *Ember Károly* neve úgy is mint pedagogiai írónak, úgy is mint a Kath. Tanítók Országos Bizottsága v. elnökének elég ajánlat arra, hogy könyvét minden kath. iskola könyvtárába vegye. Megrendelések az Olvasó- és Tankönyvet kiadó Szent-István-Társulat ügynökségénél és bármely hazai könyvkereskedésben eszközölhetők.

Beküldetett: Óvallomás. (Egy tanító naplójából.) *Irta Sztancsek József tanító Privigyén.* Az őszinte, igaz tanító, oly kevés a mai korban — azt mondják sokan.

Egy-eklatáns czáfolat erre Szisnések munkája. A hivatás-szerető, szakképzett kath. tanító jelenik meg előttünk e művecskében, melyet melegen ajánlunk olvasóinknak szíves figyelmébe. Megrendelhető szerzőnél Privigyén.

VEGYESEK.

Nogáll János.

A kath. egyháznak nagy halottja van, Nogáll János felszentelt püspök, váradí nagyprépost, a nagy tudós, a kath. irósságnak méltó buszossága, a templomok, az iskolák gondozója, az intézmények, szegények istápolója meg-meghalt. Halála mely gyászba borította Szent László városát, az az egész hazát mély bánátsággal öleli körül a nagy halott ravatalát. Az Istenben boldogult püspök 1878-tól hosszú időn át Várad egyházmegye tanfelügyelője volt, mely tisztséget páratlan kötelesség-tudással s nemess buzgalommal töltötte be. Nagy szeretetű hazánál a váradí Szent Vince-intézet alapítása, melyben immár 100-on felül nyer szegény árva leány- és gyermek elátást és oktatást. A püspök általános örökös-éve is az általa alapított Szent Vince-intézetet nevezte ki Végrendeletének végé igy szól: Jézus szent szívének ajándékul lelkemet s a melyet gyermekkoromtól oly igen szerettem, kedves magyar hazámat. Nagyvárad városa rendkívüli bánátsággal elhatározta, hogy a kaptalanhoz részvétirátot küld s tiszteltül jelen lesz a püspök temetésén. A kiváló egyházi író és tanfelügyelő életrajzát egyik legközelebbi számunkban adjuk.

Úszászka érsek jubileuma. A kaloocsi egyházmegye nagy érseke a napokban töltötte be püspökségének 25 éves fordulóját. A hivatalos ünnepek a jubileum kívánságára elmaradtak, az egyházmegye a jövő évi ünnepek sorozatában fogja hódoltságot szeretettel főpásztorának eszfordulóját a személye iránt nyilvánuló hűség és benső ragaszkodáshoz méltóképen megülni. Ez a körülmény azonban nem tudta elmenteni az eszforduló napján az őszinte ragaszkodás nyilvánulását. A hódolat és szeretet az ősz egyházfejedelem iránt impozáns módon nyilvánult Kaloocsán. A székesegyházban fényes egyházi szertartások közt háláadó nagy szentmise volt, melyet Majorossy János timi felszentelt püspök pontifikált. A szentmisén jelen voltak az összes hatóságok, intézetek és egyesületek, az utóbbiak zászlóik alatt. A városban ünnepi hangulat uralkodott. Az érsek jubileuma alkalmából a kaloocsi egyházmegye összes templomaiban háláadó istentiszteleteket tartottak, s a hívek mindenütt nagy tömegekben jelentek meg, hogy kegyes főpásztoruk testi és lelki jóvoltáért imádkozzanak.

A holt kéz. Ott volt a világ háta mögött. A szegény parochia alig jövedelmezeit annyit, hogy más kaliberu ember megülni tudott volna belőle. Sárly István plébános meg tudott élni belőle. Igaz, szükséges élt de nem azért, mivel nem télt, hanem mivel a kevésből is meg tudott takarítani néhány krajczárt. Egy hosszú, hosszú életen át takarékoskodott. Most meghalt. A végrendeletben jótékony célra is hagyományozott valamint csekély kis összeget, melyet 33.091 frtnak hívnak. 15.275 frtot ebből a szegedi szegény tanács kapnak, 2100 frtot a szegedi apácák, a többi az árvaház, meg a szegényház. Hát ilyen az a holt kéz. (II. Sz.)

Új apácák Magyarországon. A Rómában nemrég alapított Salvatorian-rend három nővére öz. Szapary Géza grófnő meghívására Múraszombatba érkezett, hol a grófnő egy külön házában apácákat kíván megtelepíteni kik a nevelés és közjótékonyág terén a vidék javára lesznek hivatva működni.

Ötvenöt évi szolgálat jutalma. Krajnák József nádkusvári katolikus tanító ötvenöt évi tanítói működés után nyugalmába vonult. Majd két emberöltőnyi szolgálatának jutalma Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek — irásbeli köszönete és elismerése volt.

Meghívó. A kaloocsi Tanítók Haza javára f. évi aug. hó 2-án, szerdán esti 8 órakor Adán, a nagyvendéglő dísztermében táncczal egybekötött jótékonyzélű nagy hangverseny rendezték, melyre az érdekeltek és a tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. A rendezőség.

Tanítói gyűlések. A Munkács-egyházmegyéhez tartozó bubuliskai esp. gk. egyházkerületi általános tanítói köré folyó évi június hó 20-ik napján Zsukón tartotta meg a rendes tavaszi körgyűlést. A körgyűlést "Veni Sancte" előzte meg. Mise után így a főtiszteendő lelkész, valamint a tanítói kar a zöld koszorúkkal díszített iskolaterembe vonult, a hol főtiszteendő Saba György ker. tanfelügyelő úr melegen üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat: s eszmékben gazdag beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Ezután Dorkács János helybeli tanító sikeres előadást tartott a népiskola IV-ik osztályában. Majd a ker. tanfelügyelő úr megbízása folytán Góbn-Tevály kajdánói lelkész mint helyettes elnök vette át a gyűlés vezetését. Megnyitójában a tanító nehéz, de magasztos hivatását fejtegette. Azután Szmozsánszky János, a kör jegyzője felolvasta a B-Sárretnen tartott ősz-i ülés jegyzőkönyvét. Helyettes elnök felhívja a figyelmet az ungvári kántortanítói leány-árvaház és a tanítóképzővel kapcsolatos fitápiintézet alapja javára cselezo 21—21 frt. vagysis a tagokra eső egyenkint 42 frt befizetési módjzatainak megállapítására. A mire vonatkozólag a körgyűlés némi észrevételekkel elfogadta az elnök által előterjesztett módjzatot. Al-elnök, Popovics János bubuliskai tanító ajánlja, hogy a falusi népiskolákban a szorgalmi idő 8 hónapra terjedjen, amennyiben a késő ősz-i és a kora tavaszi szorgos munkák beövetkezével a tanulók az iskolát rendetlenül latogatják, mi a tanításnak nagy hátrányára van és az iskola-mulasztások kimutatása a földművelő népek meg a tanítónak is gyakori keletetlenséget okoznak. Indítványozza még, hogy a gyűlésen résztvevő tanítóknak legalább fuvartíj adassék. Továbbá a püspök úr méltóságának rendelete értelmében a főtiszteendő esperes úr feljölésével Szmozsánszky János értekezést olvasott fel a Nevelés és tanítás közti különbségről. Végül az egyházmegyei általános nagy gyűlésre a bubuliskai tanítói kör képviselőjeül egyhangulag Homa János választotta meg.

Megjelent és a "Népnevelő" mai számához van mellékelve a Szent-István-Társulat hivatalos „Tankönyvek és tanszerek jegyzéke" az 1899-1900. tanévre. A Társulat kiadványai csillaggal vannak megjelölve.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. Privigyé. Gratulálunk. — B. V. A kivánt dolgokat megküldték. — M. J. Pruszi. Becces levelét áttettük a kiadványához. — E. M. dr. Zsámbok. Nem engedélyezték. — E. M. Szova teszszük. — F. J. Pilis-Szent-Kereszt. Mint nyugdíjas tanító is tanítóknak tekintetik s így a katonai kötelezettségnek tanítói minőségben tesz esetleg mint nyugdíjas tanító eleget. Föltétve, hogy egészségi okok miatt nyugdíjaztatott, ez esetben a katonai kötelezettségek alól különben is fölmentik. — Sz. I. Később közzéteszszük. — E. A. Kis-Kovalon. Forduljon a Szent-István-Társulat ügynokségéhez. Budapest Szentkirályi-utca 28. szám. — S. A. Kerka-Kutas. A választ levélben adtuk meg. Az 1868. XXXVIII. t-cz. értelmében a hitközségi iskola céljaira 5% nál magasabb iskolai adó is kivethető és azt mindenki köteles megfizetni, tekintet nélkül arra, hogy tetszik-e az a jegyzőnek vagy sem. Forduljanak felebezéssel a megyei közigazgatási bizottsághoz és onnan, ha az úgy kellő elintéztést nem nyerne, a közigazgatási bírósághoz Budapestre. — P. I. Nagy-Modrón. Mint néptanító semmitéle községi vagy megyei adó fizetésére nem kötelezhető az 1886. évi XXII t-cz. 138. §-a alapján. A törvényes údatót, a mint írja, rendszeren fizeti s ez a körülmény teljesen igazolja, hogy a kivetett adó

községi természetű. — J. E. Nagy-Maros, Közzétesz-
szük, de előbb az előző javaslatokat ismertetjük meg
az érdekelteket.

Befejező szerkesztő **Lember Károly**.

Pályázatok.

Esztergom érseki megye.

Pürre (Komárom m.) róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése polgári évre: 325 forint, havi részletekben, egy butorozott szoba és fűtés. Kötelessége egyik tanteremben tanítani s a hántori teendőkben segédkezni. Kérvények ft. Horváth Vendel plebános, iskolaszéki elnök urhoz Csúza küldendők. Csak oklevelesek pályázhatnak. Kanozs József, főtanító.

A **székelyfalvi** (Pozsonym.) r. kath. népiskolánál üresedésben levő tanítói állásra július 31-ig pályázat hirdettek. Javadalmazás: 400 frt, külön butorozott szoba és tüze. A kántori teendőkben jártas előnyben részesül. Tannyelv magyartól. A folyamodványok beküldendők Dobsa Mihály esperes plebánoshoz Morva-Szt.-Jánosra. 2—2

A **trebeti** (Nyitra-m.) róm. kath. magyar tól tanítói népiskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: 300 frt, egyenlő havi részletekben. Lakása: 1 szoba. Ha okleveles, kilátásban van az államszegély. A kérvények ft. Reviczky Bertalan esperes urhoz Csejthére küldendők aug. 10-ig. Krakovánban, 1899. évi július hó 15. Markovics Mihály, iskolaszéki elnök.

Az **ostrói** (Nyitra-m.) róm. kath. magyar-tól tanítói népiskolánál I. és II. od. tanítói állásra pályázat hirdettek. Az első tanítónak javadalmazás: 240 frt készpénz, 10 frt ismétlősök után. 12 ürméter hasabfa, 1 kat. hold és 1179 □ öl szántóföld. Lakása: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara és istálló. A második tanítónak javadalmazás 250 frt és 6 ürméter hasabfa. Lakása 1 szoba. Államszegély kilátásban van. A kérvények ft. Reviczky Bertalan esperes urhoz Csejthére küldendők augusztus 10-ig. Krakovánban, 1899. július hó 15. évi. Markovics Mihály, iskolaszéki elnök.

A **bajnai** róm. kath. iskolánál (Esztergom-m.) három osztálytanítói állásra július 30-ikáig pályázat hirdettek férfitanítóknak. Javadalmazás: 400 forint, lakás és fűtés. Folyamodványok ft. Duschek János alepítályozó urhoz küldendők Komárom-Tardosra.

Garam-szent-benedeki róm. kath. iskolánál önálló másodtanítói állás betöltendő. Javadalmazás: községi pénztárból 150 frt, államszegély 70 frt, kántornál teljes ellátás, esetleg ennek fejében 153 frt és két öl fa, ismétlősök után 7 frt. Tanítónak kik orgonálni tudnak, szintén pályázhatnak és mellékjövedelemre számíthatnak. Folyamodványok I. évi augusztus 20-ig dr. Haiczl Kálmán plebánoshoz Garam-Szent-Benedekre Bars-megyebe küldendők.

Bars-kovácsi róm. kath. iskolánál önálló másodtanítói állás betöltendő. Javadalmazás: községi pénztárból 150 forint, államszegély 150 frt, kántornál teljes ellátás. Tanítónak is pályázhatnak. Folyamodványok I. évi aug. 20-ig dr. Haiczl Kálmán plebánoshoz Garam-Szent-Benedekre küldendők.

Az **ásványi** (Győr-m.) róm. kath. iskolához segéd-tanító kerestetik. Fizetése: 8 hónapra 120 frt, butorozott szoba fűtéssel és melegvízzel.

Nagykovács (posta Dojcs, Nyitra-megye) a katolikus iskolához magyarul és tótul tudó tanító vagy óvónő, augusztus 12-ig kerestetik. Lakása: butorozott szoba, konyha. Fizetése 305 frt, 4 méter tüze. Folyamodványok a léleczzi plebániához tartozó Gyimes-Kosztolány főkegyházban megüresedett, kántortanítói állomásra. Javadalmazás: 2 padlózott szoba, konyha, kamra, istálló, 300 frt készpénz a községi pénztárból, 1453 □ öl szántóföld, 368 □ öl kert, egy darab marhára és 6 darab sertésre legeltetési jog. Gyimes-Kosztolány részéről 15 p. m., Néver részéről 5 p. m. meczka rozs, alapítványok után 4 frt 72 kr., Gyimes-Kosztolány és Néver részéről 30 frt stóla-jövedelem évenként, harangozásért 8 p. m. rozs és felakó must. Tannyelv: magyar tól. A választás napja 1899. augusztus 3-ika, melyre a pályázók Gyimes-Kosztolányban személyesen tartoznak megjelenni. Képezdét végzetek is pályázhatnak. A Gyimes-Kosztolányi róm. kath. iskolaszékre címzett kérvények a léleczzi h. plebánosnál nyújtandók be. Lélecz u. p. Nyitra-Gyimes Borbás László h. plebános.

Egri érseki megye.

Alattyánra (Jászág) 9 hónapi tanúvra róm. kath. okleveles segédkántortanítót keresek. Fizetése: 126 frt, külön szoba fűtés és tisztogatással, mosás és világítás nélkül teljes ellátás. Értekezhetni Frenyó János kántortanítóval.

Életpéte folytán megüresedett magyar tannyelvű **Pócs-Petri** róm. kath. önálló tanítói állomásra augusztus 1-ig pályázni lehet. Javadalmazás: 380 frt, jól termő filoxeramentes homoki szőlő, s az iskolakert felének használata, két szoba, konyha és zöldéges kert. Állomás szept. 1-én elfoglalandó. Okmányok Holló Mihály lelkész urhoz küldendők. Pócs-Petri, posta Mária-Pócs.

A **nagyköri** (Jász-Nagy-Kún-Szolnok-m. postahely) róm. kath. elemi iskolához okleveles segédtanító

sáért évi 30 frt, butorozott szoba, fűtőanyag. Tannyelv magyar. Kérvények aug. 15-ig ft. Báthy Lajos plebános urhoz Nagy-Mácséd, Pozsonymegye, küldendők.

Pozsony-Sárfői kath. népiskolánál üresedésben lévő tanítói állomásra augusztus 15-én lejáró határidővel pályázat hirdettek. Kötelessége: a mindennapos és ismétlősök egy osztályban tanítása. Fizetése: évi 300 frt és 13 frt fűtési átalány. Lakása: egy butorozott szoba. A pályázni szándékozók a sárfői iskolaszékre címzett folyamodványukat főtiszt **Turcsák József** tanfelügyelő és czipferi plebános urnál (Czipf r.) terjeszték be.

A **toosnyárasdi** (Kajal fiúfalva, Pozsonymegye) állami segélyezett róm. kath. népiskolánál megüresedett kántortanítói állomásra ez évi augusztus hó 20-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: 6 magyar hold föld, melyből 2 holdat a község művel, 140 frt a község pénztárából, 3 frt ostsütésért, 15 frt stóla, 12 frt párbér, 16 pm. rozs, 2 pm. rozs a talósi uradalomtól, 101 frt államszegély, melyet valószínűleg csak 1900. január 12-től élvezhet. Lakása: két tágas, padlózott szép szoba, meleg konyha kamra, istálló, pajta, kert. A toosnyárasdi r. k. iskolaszékre címzett folyamodványok ft. Hübner János kerületi esperes urhoz Hidaskürthre (Pozsonymegye) küldendők.

A **felső-esztergályi fiók** - községbe (anyaegyház Kékkő) róm. kath. kántortanítói állomásra hazafias, buzgó magyarosító, tótul tudó okleveles kántortanító kerestetik. Javadalmazás díjvel szerint 332 frt, de jó gazda 400—450 frt is lehet. Államszegélyért folyamodunk. Az ötödikes korpótlék államszegélyképen folyósítva volt. Pályázhatik olyan okleveles tanítónak vagy óvónak is, ki orgonálni tud, s egyebekben a fentebbi feltételeknek megfelel. Pályázatok küldendők **Szabó Jakab Elek** plebánoshoz, Kékkőn, Nógrádmegyében. 1—3

A **korossi** (Nyitra m.) másodtanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése: 300 frt, 5 öl hasabfa, melyből egy tanterem fűtetik, butorozott szoba és 100 frt államszegély.

Izsa komárommegyei község róm. kath. népiskolájánál osztálytanítói állomás megüresedvén, arra ezennel pályázat nyitottak. Javadalmazás: 350 forint, 2 köbméter keményfa és 1 szobás lakás. Kötelességei: a mindennapi és ismétlő iskola tanítása, templomban a gyermekekre való felügyelet és a kántorságbani segédkezés. Kérvények ft. **Czenezik János** plebános urhoz küldendők. Az állomás 1. év szeptember 1-én elfoglalandó.

Pályázat a léleczzi plebániához tartozó **Gyimes-Kosztolány** főkegyházban megüresedett, kántortanítói állomásra. Javadalmazás: 2 padlózott szoba, konyha, kamra, istálló, 300 frt készpénz a községi pénztárból, 1453 □ öl szántóföld, 368 □ öl kert, egy darab marhára és 6 darab sertésre legeltetési jog. Gyimes-Kosztolány részéről 15 p. m., Néver részéről 5 p. m. meczka rozs, alapítványok után 4 frt 72 kr., Gyimes-Kosztolány és Néver részéről 30 frt stóla-jövedelem évenként, harangozásért 8 p. m. rozs és felakó must. Tannyelv: magyar tól. A választás napja 1899. augusztus 3-ika, melyre a pályázók Gyimes-Kosztolányban személyesen tartoznak megjelenni. Képezdét végzetek is pályázhatnak. A Gyimes-Kosztolányi róm. kath. iskolaszékre címzett kérvények a léleczzi h. plebánosnál nyújtandók be. Lélecz u. p. Nyitra-Gyimes Borbás László h. plebános.

kerestetik. Évi jövedelme: 150 frt, s a vallás-tanításban való segédkezésért összesen 80 frt. A kántortanítótól kap teljes ellátást: élelmezést, tütest, mosást, világítást, kiszolgálót, külön lakást, ágynemű nélkül. Kötelessége: az I. II. egyesített leányosztályt tanítani s a községi iskola négy osztályában heti 4 órával a vallás-tanításban segédkezni. Felszerelt kérvények augusztus tizenötödikeig a róm. kath. iskolaszékhöz intézendők. Az állomás szeptember elsején elfoglalandó.

A Sajó-örösi (Borsod-m.) róm. kath. főkegyház tanítói állomásra pályázatot hirdettek. Évi javadalma: 1. Mindennapi iskolásoktól 1 frt, mintegy 90-100 frt. 2. Égerből 50 frt. 3. Iskolafentartó uraságtól 60 frt. 4 hekt. buza, 12 hekt. rozs, 4 hekt. árpa, 16 kl. só, 60 lt. lizeték, egy öl puhafa, 1000 öl kukoricaföld, melyet az uraság szánt fel és a termet behordja, 1 drb tehén tél-nyári tartás, 2 drb sertés nyaralás. Ismétlő iskolások után 50 kr. összesen mintegy 10 frt. Kötelessége a litániákat is végezni. Lakása: két szoba, konyha, kamra, szonnyal istálló is van és egy kis kert használatra. A kellő felszerelt kérvények Meyer Béla sajó-szögedi helyetteshez augusztus 15-ig küldendők. 1-3

Edelenyben (Borsod) másodtanítói állásra pályázatot nyitattak. Jövedelme: a hitközségtől 340 frt, államszegély 60 frt és egy butorozott szoba. Kötelessége: I-II. osztály és ismétlősök tanítása, szükség esetén kántorságban segédkezés. A kérvények augusztus 10-ig nt. Nagy Géza plebános urhoz küldendők. Esetleg mellékjövédelmet is szerezhet. 1-3

Kalocsai érseki megye.

Pusztaszéki (Pest-megye, vasúti állomás) tanítói állásra folyó év augusztus 15-ig pályázatot hirdetnek. Javadalma: 1. 350 frt előleges negyedévi részletekben a Császká-árap-ból, 2. 462 lek után stóladíj 3. Minden egyes tényleg iskolába járó tanuló után egy frt tandíj 4. Az iskolával egy fedél alatt kényelmes ún. lakás, 3 szoba, konyha, mosókonyha, élékamra, felszer. istálló, az épület körül jól bekerített, közel egy hold kitűnő házikert. Kántori teendőkből jártasság szükséges. Az ismétlő-iskolaért külön díjazást nem kap. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó, de az iskola év vége előtt el nem hagyható. Folyamodók legülőbb munkadési bizonyítványukkal ellátandó és kellőleg felszerelt folyamódványukat a főtiszt, főegyházmegei hatóság címére Kalocsára (Pest-megye) küldjék. 1-2

Erdélyi egyházmegye.

A nyujtói (Háromszék-m.) róm. kath. népiskolánál a segédkantortanítói állomásra pályázatot hirdetik. Fizetése: a bivektől 198 frt, államszegély 262 frt. Okleveles folyamódványok augusztus 10-ig nyújtandók be. Az iskolaszék.

Győri egyházmegye.

A rába-pordányi (Sopron-m.) iskola I. oszt. vezetőre segédtanítói pályázatot hirdetnek. Fizetése: 1. Él-limezés a főtanítónál = 150 frt. 2. A község pénztárából 120 frt. 3. A plebános úrtól 30 frt. Lakásul egy butorozott szoba. Oklevelesek fizetése államszegély után 400 frtra kiegészítetik. Kötelessége: az I-ső osztályt önállóan vezetni, ismétlősöket oktatni és kántoriakban segédkezni. Kérvények szept. hó 1-ig fűd. Horváth Antal iskolaszéki elnökhez küldendők.

Újkér község (Sopron-m.) r. kath. elemi népiskolájához augusztus hó 10-ig osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése a községi pénztárából 300 frt és 100 frt államszegély havi előleges részletekben, butorozott szoba és egy öl fa. Kötelessége a kijelölt osztályok önálló vezetése és a kántori teendőkből való segédkezés. Az állásra csakis okleveles tanítók pályázhatnak. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. Újkér (posta helyben) 1899. július hó 10. Az iskolaszék. 2-3

A sopron-somfalvi (posta Ágta) r. kath. népiskolájához osztálytanító kerestetik. Fizetése 408 frt, lakás szobafűtésre 3 méter hasábfűtés. Kötelesség: egy osztályt önállóan vezetni, vasárnapi iskolát tartani, a kántoriakban segédkezni, a templomban a gyermekekre felügyelni. Tannyelv magyar-német. Jártasság zenében

és énekben szükséges. Folyamodások augusztus 8-ig az iskolaszékhez. 2-3

Sopron-vármegye Páli községében osztálytanítói állásra pályázatot hirdettek. Az osztálytanító évi fizetése a kinyerendő államszegélyvel együtt 400 frt készpénz, egy butorozott szobából álló lakás és fűtés. Csakis okleveles tanítók pályázhatnak, a ki a kántori teendőkből is köteles segédkezni. Kérvények f. évi július 30-ig alulírottához nyújtandók be. A választás napjáról a pályázók külön-külön értesítetnek. Páli, 1899. július 1. Szeghő Ferenc, plebános. 2-3

A lébenyi (Moson m.) róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állomásra pályázatot hirdettek. Jövedelme: 150 frt évi díj a községi pénztárból, butorozott lakás, fűtés és takarítás, teljes élelmezés a főtanítónál, némi mellékjövédelem az egyházi teendők után. E jövédelmek államszegélyből évi 400 frtra leendő kiegészítése folyamatban és biztos kifizetésben van. Kötelmei: egy osztályt vezetni, az ismétlők egyik csoportját tanítani és a kántori teendőkből segédkezni. Okleveles pályázók kérvényüket f. év július 30-ig a róm. kath. iskolaszékhez címelve beküldeni kötetnek.

Győr-Péterét a tanítói állás betöltendő. Javadalma: a nyolc hónapi szorgalmi időre, különféle címeken 167 frt, reggeli, ebéd és vacsorából álló étkezés, butorozott szoba. Kötelmek a díjlevél szerint. Pályázhatnak róm. kath. okleveles tanítók, végzett tanítójelöltek, tanítógyógyonok. Pályázati határidő augusztus 15. Kérvények alulírottához küldendők. Okleveles tanítónak, ha magát megkedveltetné, kizárás lehet, hogy jövő évben nyugdíjnyújtásom által megüresedő állásra megválasztatják. Öveges Lajos főtanító és kántor.

Munkácsi gör. kath. egyházmegye

Máramaros-vármegyében a talaborfalvai esperes kerületben létező darvai gör. kath. felekezeti kántor tanítói állomásra — melynek évi jövedelme államszegélyvel 400 frtig van kiegészítve, jó lakás és egy holdnyi belsőszécsen kívül — folyó év augusztus hó 13-ának délelőtti 11 órájára pályázatot hirdetnek. A pályázók okmányaikkal és kérvényükkel Darván személyesen megjelenni tartoznak. Haluskay József esperes, kerületi tanfelügyelő. 2-2

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A szilágy-somlyai róm. kath. kántori állásra pályázatot hirdetik. Javadalmazása: törzsfizetés 150 frt 63 kr, párbér-átalány 70 frt, alapítványi szent miséből 7 frt 34 kr., egyházmegyei állandó segély 90 frt, stólaból mintegy 30 frt, a négy osztályú püspöki gimnásiumban énektanításért, ha műének tanítására képes, 100 frt, két szoba, konyha és pinczéből álló szabad lakás. Mellékfoglalkozásból jövedelme számíthat. Kötelességei: a plebáni templomban és a hitközségben végzendő rendes kántori teendőkön kívül a kath. elemi fiú- és leányiskolában az egyházi éneket tanítani, iskolaszéki jegyzői tisztelet viselni, esetleg a gimnásiumban egyházi és világi műneket tanítani. Folyamodók felszerelt kérvényeiket aug. 15-ig alulírottához küldjék be. A pályázatra aug. 18-án személyesen jelenjenek meg. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Szilágy-Somlyón. 1899. július 18. Trusza Lajos esperes plebános. 1-3

Mivel jobb segéde keresek. Fizetése havi 10-20 frt és teljes ellátás. Az állomás elfoglalható. Békés-Endrőd 1899. július 17. Ujházy Miklós kántor. 1-3

Nyitrai egyházmegye.

Az alsó veszteniczki róm. kath. népiskola tanítói állására pályázatot hirdetnek. Évi jövedelme 300 frt a községtől, szántóföld 10 frt és 8 öl puhafa iskolafűtéssel együtt. Okleveles pályázók 1899. évi aug. 31-ig jelentkezzenek az alulírottánál. Felső-Veszteniczen, 1899. júl. 17-én. Kuniczky József esp.-plebános, iskolaszéki elnök.

Barat-Lehota Trencséntől egy óra járásnyira fekvő róm. kath. népiskolához magyar és tót nyelvben jártas okleveles tanító vagy tanítónő kerestetik. Kötelessége az ismétlősöket is tanítani. Jövedelme: 336 frt állami segély, hitközségtől 64 frt, hitoktatásért 30 forint, 13 mérő szántóföld, tűzifa, szabad legelő, lakás kerttel.

Kérvények szeptember 10-ikéig Szoblahóra alulírtokhoz küldendők, de az állomás csak október 1-én elfoglalandó. B. A. lelkész.

Az Oroszlánkö-Podhragyi (Trencsénmegye) állomásra segélyezett r. kath. népiskolánál egy tanítói állomás f. évi szeptember elsejével betöltendő 400 frt. lakás, kert, tűzifa, és egyéb jövedelmekből álló fizetéssel. Hegyes vidék, turista kirándulási hely. Az okleveles tanítók vagy tanítónők, kik tót nyelvet is bírnak, kellőleg felszerelt kérvényeiket az alulírtoknak küldjék be. Chocholus Bálint, pruszkai esperes-plebános.

A mikusóczyi (Trencsénmegye) állomásra segélyezett r. kath. népiskolánál f. évi szeptember elsejével betöltendő egy tanítói állomás 400 frt. lakás, kert, szántóföld és tűzifából álló fizetéssel. Okleveles tanítók vagy tanítónők, kik tót nyelvet is bírnak, kellőleg felszerelt kérvényeiket az alulírtoknak küldjék be. Chocholus Bálint, pruszkai esperes-plebános.

Pécsi egyházmegye.

A döbröközi iskolaszék három osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Javadalma mindegyiknek a 12 hóóól álló tanévre: Egy szobából álló ideiglenes lakás fűtéssel, szoba, konyha, kamra, 1/2 hold kert haszonélvezete megváltva 60 frt. 500 frt készpénz, 40 frt jutalék év végével. Az évközben távozó tanító e jutalékra nem számíthat. Az állomást évközben hasonmínőségű állomással től nem cserélheti. Kötelme a magyar püspöki kar által a kath. iskolákra vonatkozólag megállapított „Rendszabályokban” van kitüntetve. Mégis megemlítendő, hogy a kántori teendőkben való segédkezés és az ismétlősök oktatását tartozik ingyen teljesíteni. Folyamodványok augusztus 10-ig a döbröközi (Tolna-m.) róm. kath. iskolaszék elnökségéhez intézendők.

Magyar-egregyi róm. kath. osztálytanítói állomásra augusztus hó 15-ig pályázat hirdetik. Jövedelme: 340 frt. 2 m. öl keményfa, egy konyha és egy butorozott szoba. Tannyelv magyar. Tanítónő is pályázhat. Folyamodvány az elnökséghez Baranya-Karászra u. p. Szászvár — küldendő.

A versendi róm. kath. elemi iskolánál, haláleset folytán, az osztálytanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelem: 400 frt készpénz havi részletekben, 2 szoba, konyha, ééskamara és padlásból álló lakás, külön nyári konyha és pince, kert helyett 800 □öl szántóföld, melyet a község felszántat és a termést behordatja, a tanterem fűtésére 12 köbméter elsőosztályú kemény hasábfá, melyet a község szállít és vágat, de a fűtésről a tanító gondoskodik. Tannyelv: horvát, német és magyar. Az osztálytanító teendője: az 1. és 2. osztálybelieket és az ismétlők felét tanítani, őket az isteni tiszteletre kísérni és ott rájuk felügyelni és ha képes (s az ilyen a választásnál előnyben részesül) a kántori teendőkben segédkezni. Okleveles tanítónők is pályázhatnak. A megválasztott, haláleseti felév miatt, csak f. év decemberben fog véglegesíttetni. Folyamodványok f. év augusztus 1-ig a plebánia-hivatalhoz küldendők Szajkra, u. p. Versend Baranyamegye.

A fekedői róm. kath. iskolánál az osztálytanítói állomás üresedésben lévén, arra pályázat augusztus 10-ig hirdetik. Jövedelme: 600 korona, 4 méter tűzifa és butorozott szoba. Tannyelv magyar-német. Pályázhat okl. tanító vagy tanítónő. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz Fekedre u. p. Véménd (Baranya-megye) küldendők.

Kocsolára (Tolna-m.) róm. kath. segédtanító kerestetik. Fizetése: tanévre 150 forint, élelmezés, butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége: egy osztályt vezetni, a kántorságban segédkezni, s az ismétlősöket oktatni. 100 frt államszegély kérelmezve. Tannyelv: magyar-német. Pályázati határidő aug. 10. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők.

A paári-i r. k. tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: 8 havi tanidőre 325 frt készpénz, 2 öl tűzifa a házhoz szállítva és megvágva, butorozott szoba agy-nemű nélkül. Kötelessége az egyik osztály és az ismétlősök tanítása, a kántorságban segédkezés. Pályázhatnak okl. óvónók is. A német nyelv tudása előny. A

hely szeptember 1-én elfoglalandó. Kérvények augusztus hó 14-ig az iskolaszéki elnökhöz küldendők Paáriba, posta Tolna Tamási.

A baranya-kövesdi kántortanítói állásra augusztus 6-ig pályázat hirdetik. Javadalma: két szobás, minden szükséges melléképülettel ellátott, csinos lakáson. 150 frt évi jövedelemmel telvett 6 hold szántóföldön, réten, legelőileteken, szőlőföldön kívül negyedévi előleges részletekben 343 frt készpénz, 4 méteröl fa és malomfuvarok. Tannyelv magyar-német. Állás október 1-én foglalandó el. Kellően felszerelt folya modványok kerületi esperesi hivatalhoz küldendők Német Márokra (posta helyben).

Pannonhalmi egyházmegye.

Bakonybélbe egy róm. kath. magyar másodtanító kerestetik. Fizetése butorozott szobán kívül 300 frt havi részletekben, 4 méter kemény tűzifa felvágva. Kötelessége egy osztály vezetése, ismétlőknek felváltva való oktatása és tehetsége szerint a kántorságban való segédkezés. Pályázati határidő augusztus 15. Kérvények alulírtokhoz küldendők. Tomásits Odó plebános, iskolaszéki elnök 2—3

Szatmári egyházmegye.

Munkács róm. kath. plebániahoz tartozó Pósa háza főkegyház iskolájához pályázatot hirdet az iskolaszék. Javadalma: alapfizetés a hitközségtől 300 frt, a kántori javadalmakkal 411 frt, két szoba, konyha, kamra, istálló, kert. Tannyelv magyar-német nyelv kívánatos. Kérvények augusztus 15-ig Munkácsra, Forgách János főespereshez intézendők. 3—3

A akna-szlatinai róm. kath. 2-od tanítói állomásra pályázat hirdetik. Az állomás jövedelme: a) A kir. kinestártól 250 (kétszázötven) frt, 45 kilogramm sójarandóság és természetbeni lakás, b) a társépítéskből 150 frt (százötven). A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszteriumhoz intézett, kellően felszerelt és bélyeggel ellátott kérvények f. év augusztus hó 1-ig a szigetkerületi esperesi-hivatalhoz (Nagy-Booskón) küldendők. Nagy-Booskón, 1899. július 17. Kozma Béla, esperes.

Székesfehérvári egyházmegye.

Bakony-Sárkány (Fehér-m.) segédtanítói állomásra pályázat hirdetik. Fizetés: 13 frt fapénz, 250 frt a községi pénztárból, 38 frt a püspöktől: 1 évre és szabad lakás. Szükséges: oklevél, német és magyar nyelv. Köteles a kántortanítónak segédkezni a kántori teendőkben és az ismétlők tanításánál. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Folyamodvány az iskolaszéki elnökségnél nyújtandó be helyben.

Az üröm-i (Budapest mellett, vasuti állomás) róm. kath. iskolához osztálytanító kerestetik. Fizetése évi 371 frt 60 kr. és butorozott szoba. Pályázati határidő aug. 3. Folyamodványok Weicher Miklós plebánoshoz küldendők.

Duna-Adonyban (Fehér-megye) a külsővárosi róm. kath. elemi iskolánál két osztálytanítói állásra pályázat nyittatik. Fizetés egyenkint havi 20 frt, egy butorozott szoba, 4 méter tűzifa és takarítás. Elelmezés a főtanítónál. Pályázhatnak képesített vagy legalább képezde-végzett tanítók. Kérvények Csöngedy Gyula plebános ezimére Duna-Adonyba küldendők. Pályázati határidő augusztus 10.

A »Népnevelő« 26-ik számában hirdetett két tanítói állás pályázata Vörösváron (Pest-megye) augusztus 5-iki határnappal megújítottak azzal, hogy a második állásra nótanító is pályázhat.

Szombathelyi egyházmegye.

A gypüfűzesi r. kath. iskolához II. oszt. tanítói állás betöltése végett pályázat hirdetik. Fizetése: 300 frt. butorozott szoba és 3 öl felvágott fa. A kérvények f. évi aug. 27-ig ft. Virkler Antal plebános és isk. elnök úrhoz küldendők. Tanítónők is pályázhatnak. Az elnökség.

Vas-csakányi róm. kath. iskolánál a másodtanítói állásra augusztus 6-ig pályázat nyittatik. Fizetés: polgári évre 350 frt havi előleges részletekben, butorozott lakás fűtéssel, tisztogatással. Kötelessége: az I.—II. vegyes osztály és ismétlő fiúk tanítása. Kántoriakban

segédkezés. Okleveles tanítók kérvényeiket az iskolaszék elnökségehez küldjék. A megválasztott tartozik állását szeptember 15-én elfoglalni, mely naptól fizetése megváltatik Nagy Károly, kántortanító.

Jaaki (Vas m.) róm. kath. népiskolához a jövő iskolai évre osztálytanító kerestetik. Fizetése: 250 forint. Havi részletekben egy külön szoba fűtés és takarítás. Kötelessége: egy osztályt vezetni, ismételőket tanítani és a kántori teendőkben segédkezni. Pályázati határidő augusztus 15. Kérvények az iskolaszék elnökségehez küldendők. Horvath, főtanító.

Váci egyházmegye.

Szolnokra egy jó hangú és teljesen képzett kántortanítót kerestetik. Évi fizetése 210 frt, mosáson és agymosón kívül teljes ellátás. A pályázatok alulírottakhoz küldendők. Szolnok, 1893. július 12-én. Medgyesy Géza, róm. kath. kántor.

Az Istvántelki kertészképző iskolához egy nevelőtanítót kerestünk a nagyobb részben arva-növendékek mellé. Kötelessége az illető tanítónak a négy osztályú kertészképző iskolában különösen a magyar nyelvet s az ismételő iskola pár tárgyát tanítani kb. 18-20 órában; azonkívül tanítótársával felváltva az intézeti szabályok szerint felügyeletet gyakorolni, továbbá az intézeti kapcsolásban az isteni üszletek alkalmával a kántori teendőket végezni. Javadalmazása ezek fejében 300 frt alapfizetés, évi 50 m. pótlékkal 300 frtig. Lakás, takarítás, fűtés, világítás és élelmezéstől illő teljes ellátás. Az intézeti tanítók az orsz. tanítói nyugdíjajánl. tagjai. Amennyiben oly tanító pályáznék, ki a német nyelvet tanítani bírja, azt szóval s írásban kezeli, előnyben részesítve. Alapfizetése 400 frt lenne 600 frtig emelkedő 50 frtos évi pótlékkal. A pályázati önjuttat. gróf Károlyi Sándorné. Nagyemlétségű intézeti kérvényeiket július 30-ig küldjék be az Istvántelki intézet igazgatóságához Rakos-Palotán.

Tó-Almás pestmegyei községben a II-ik róm. kath. tanító állásra augusztus 1-ig pályázat hirdetetik. Fizetése: 400 frt készpénzben, a gazdasági ismételő iskola vezetéséért 50 frt, a farskolahoz kezeletéért előreláthatólag 20 forint tisztelődj. 2 padlózott szoba, konyha, kamra, pincesz és keréből álló lakás. Növendékeivel templomba járni köteles. Okleveles tanítók kérvényüket küldjék Porubszky József plebanos-elnökhöz.

Pilis (Pest m.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állomásra pályázatot hirdet. Fizetés: 360 frt, két szoba lakás, konyha, udvarral és a síca. Kérvények írsai róm. kath. plebaniára aug. 15-ig küldendők. 1-2

Veszprémi egyházmegye.

Kis-Görbön Zala-megyei kántortanítói állás megveszelt. Jövedelme készpénzben, terményekben szerkesztés korona. Okleveles pályázók nagyságos Pály János-hoz forduljanak. Határnap augusztus 8. Megjelenés előnyös.

A Somogy endrédi r. kath. népiskolához tanítói állásra pályázat hirdetetik. Díjazása: 300 frt készpénz, butorozott szoba, fűtés és takarítás. Teendője: egy osztály önálló vezetése. Okleveles tanító jelentkezése esetre az iskolaszék 100 frt államségély iránt lépéseket tesz. Jelentkezések július 31-ig a r. kath. iskolaszék elnökségehez intézendők. 2-2

Taranyba (Somogy m.) r. kath. tanító kerestetik. Fizetése a hitközségtől 300 frt, államségély 100 frt, lakás egy szoba, fűtésre 2 öl fa. A kérvények a plebaniára küldendők. 2-3

A gombai róm. kath. iskola másodtanítói állására szeptember elsejétől tíz órára, havi előlegekben fizetendő 360 frt, lakás, fűtés és szobatakarítás élvezéssel, képezdévzett férfitanító kerestetik. Kötelem: egyik tanteremben a három alsó osztályt és az ismételő fiúkat tanítani. U. p. Marczali, Somogy m. Az iskolaszéki elnökség.

A lesencze-tomaji r. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetetik. Fizetése 300 frt, szabad lakás s egy ó. tűzifa. Kötelessége az egyik tanteremben tanítani s kántori teendőkben segédkezni. Folyamodványok szeptember 1-ig a lesencze-tomaji plebaniára küldendők. 2-3

A zalavári róm. kath. iskolaszék segédtanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: étkezés a kántortanító urnál, 150 frt, butorozott, fűtött szoba. Lehetőleg eredeti ökmányt kérünk. A választás július 30-án lesz. Zanathy Bédog, lelkész. 3-3

Nagyvázsonyi (Veszprém m.) róm. kath. iskolához segédtanító kerestetik. Fizetése 100 frt, élelmezés, kis szoba fűtés, takarítás, mosásra 10 frt. Nem végzett is folyamodhatik. Schneider Dániel, kántortanító.

Veszprém-Rátóthi róm. kath. népiskolához egy okleveles osztálytanító kerestetik. Fizetése: államségéllyel 400 frt, butorozott padlószoba, tisztogatással. Kötelessége: két első osztályt tanítani, ismétlősöknél és szükség esetén kántorságban segédkezni. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó és tanév közben el nem hagyható. Folyamodványok július 29-ig a róm. kath. iskolaszék elnökségehez intézendők.

A zala-szentpeteruri róm. kath. fiúiskolánál egy osztálytanítói állomásra pályázat hirdetetik. Fizetése: egy polgári évre 400 frt, egy butorozott szoba fűtéssel. Csak oklevéllel bíró férfi vagy esetleg nőtanító pályázhat. Határidő augusztus 6. Folyamodványok a szentpeteruri plebaniához küldendők. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. Naup Márton, isksz. elnök.

Tapsonyi anyaegyházhoz tartozó Szenyér főkközségben r. k. segédtanítói állásra pályázat nyitattik. Fizetése 10 hónapra 150 frt, padlózott szoba szükséges butorozott, fűtés és tisztogatással. Élelmezés a kántortanítónál. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztályban tanítani, kántortanító skadályoztatása esetén a kántoriakban és az ismétlősöknél esetleg segédkezni. Férfiak és nők egyformán pályázhatnak. Kérvények ft. Boronkai Gábor plebanos és iskolaszéki elnök urhoz, Somogy-Tapsonyba küldendők. Récesey Ferencz, főtanító.

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK
BUDAPEST, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) cs. és kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Legolcsóbb arakon kiváló orgonákat szállítanak. A czég 25 évi fennállása óta

700-on felül új orgonát

épített, melyek közül 255 esik Magyarorszagra, a többbit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállítottak.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Második ötszáz!

50 „Népies Bussuztató”.

Kottázott dallamokkal együtt róm. kath. kántortanítók részére. Ara a pénz előleges beküldése mellett, bermentes küldéssel.

55 kr.

Bussa u. p. Szakal, Nógrad-megye.

Szokoly István.